

4/2025

Pöytäkirja Salon kaupungin vammaisneuvosto

Aika: 18.12.2025 klo 11.30- 14.10
Paikka: Salon kaupungintalo, kokoustila Haapa
Läsnä: Kirsti Rämö, puheenjohtaja
Päivi Vigg
Maija Iltanen
Marjut Sampinen
Anniina Wehman
Satu Suominen
Ulla Topi
Päivi Laine
Saija Karnisto-Toivonen
Jani Nurmi, saapui klo 13
Hilpi Tanska, sihteeri, asioiden valmistelija

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Neuvoston jäsenille ennakoon toimitettu esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

3 Salon hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2030

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi, 02 778 2155

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on pitkäjänteistä ja laaja-alaista työtä, jota tulee tehdä lähes kaikissa kuntalaisille suunnatuissa kaupungin palveluissa sekä yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden ja järjestöjen kanssa. Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä eli hyte-työtä johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus.

Kaupungin sisäinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä on toiminut entisessä ja nykyisessä Salossa jo yli 20 vuoden ajan. Kaupunginhallitus on (3.4.2023 § 114) määritellyt

sisäisen ryhmän tehtävät. Sisäinen työryhmä johtaa eri toimialojen välistä hyvinvointityötä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelua, kehittämistä ja toimeenpanoa. Työryhmä huolehtii yhteistyön edellytyksistä eri toimijoiden kanssa sekä olosuhteista, jotka tukevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä. Lisäksi työryhmä koordinoi terveellisten elintapojen tukea ja hyvinvoinnin monialaisten teemaryhmien työtä (esim. ehkäisevän päihdetyön ja mielen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä ja ravitsemuksen yhteistyöryhmät).

Hyvinvoinnin edistämisen toteuttamiseksi kunnan eri toimialojen ja palvelujen on asetettava työlle yhteiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit työn arvioimiseksi. Suunnittelutyöllä vaikutetaan terveyteen ja hyvinvointiin ja näiden taustatekijöihin sekä kohdennetaan resursseja. Kesällä 2025 alkaneelle valtuustokaudelle tehtävä hyvinvointisuunnitelma on ensimmäinen, joka on tehty tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen ei ole enää kuntien tehtävä. Tästä huolimatta kunnalla on lain mukaan edelleen vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Vastaava tehtävä on kirjattu myös hyvinvointialueelle.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella päätöksenteossa on syksyn aikana käsitellyssä yhteensä kolme lakisääteistä hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2026-2029. Nämä ovat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, alueellinen hyvinvointisuunnitelma (koko väestölle) ja suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi.

Kaupungille on yhtä lailla lakisääteisesti valmisteltu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, koko väestön hyvinvointisuunnitelma (sisältäen työikäisiin kohdistuvat toimenpiteet) ja ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma, jotka ovat edellisestä valtuustokaudesta poiketen kaikki samassa asiakirjassa. Suunnitelmakaudeksi on sovittu vuodet 2026-2030, jotka ovat samat kuin kaupunkistrategian toteuttamisvuodet.

Kaupungin oman toiminnan lisäksi hyte-työtä tehdään monissa yhdistyksissä ja yhteisöissä ja ehkäisevää työtä, kuten esim. päihde-, mielenterveys-, ja lähisuhdeväkivaltatyötä tehdään myös alueellisena yhteistyönä. Kaupunki tukee yhdistysten hyvinvointityötä mm. avustuksin.

Hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi sekä mittarit näiden toteutumisen arvioimiseksi. Suunnitelman toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa ja lisätä osana kaupungin vuosittaista taloussuunnittelua. Suunnitelman toteutumista seurataan lakisääteisesti valtuustolle vuosittain annettavilla hyvinvointiraporteilla sekä kerran valtuustokaudessa tehtävällä laajalla hyvinvointikertomuksella.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on tehnyt kunnille ja erikseen hyvinvointialueille v. 2023 ehdotuksen hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisällöistä. Ehdotus löytyy THL:n verkkosivuilta, mutta se ei ole vielä kuntia tai alueita velvoittava. Ehdotus auttaa kuntia ja alueita valitsemaan ne indikaattorit, joilla voi riittävän tarkasti seurata asukkaiden hyvinvoinnin tilaa ja toiminnan vaikutuksia.

THL:n ehdotuksen mittarit löytyvät pitkälti valtakunnallisesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämästä tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet:istä (sotkanet.fi), joka sisältää aikuisväestön Terve Suomi-tutkimukset (toteuttaja THL), valtakunnallisista kouluterveyskyselyistä (toteuttaja THL) sekä TEA-viisarikyselyistä (toteuttaja THL). THL:n ehdottamia mittareita on käytetty laajalti Salon hyvinvointisuunnitelmassa. Lisäksi mukana on mittareita joistakin muista valtakunnallisista tiedonkeruujärjestelmistä sekä kaupungin eri palveluiden keräämistä tiedoista ja tilastoista.

Salon on toteuttanut kertaalleen kaupunkikohtaisen Terve Suomi -tutkimuksen, jolla on kerätty loppuvuonna 2023 laaja-alaista tietoa salolaisen aikuisväestön terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen käytöstä. Tutkimukseen osallistui lähes 1300 salolaista. Jotta työikäisten elintapojen

ja riskitekijöiden seuranta olisi mahdollista, tulee Terve Suomi- tutkimus toteuttaa uudelleen alkaneen valtuustokauden aikana, esimerkiksi vuonna 2027. Hyvinvointialueille siirtyminen aiheutti sen, että samoja terveys- ja hyvinvointitietoja, joita Salon kaupungin hoitamista palveluista aiemmin saatiin, ei Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta nykyisellään kuntakohtaisesti saa. Ei ole myöskään tiedossa, mitä tietojen saannin osalta tulevaisuudessa tapahtuu.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden valmisteluun ja valintaan on osallistunut yli 30 kaupungin eri palvelujen asiantuntijaa. Suunnitelman yhtenä tavoitteena on tehdä näkyväksi kaupungissa tehtävää monialaista ja laajaa hyvinvoinnin edistämisen työtä. Kuntalain ensimmäisessä pykälässä todetaan kunnan keskeiseksi tehtäväksi asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, jota suunnitelmalla toteutetaan. Suunnitelmaan on kirjattu erityisesti kehittämistyötä havaittujen hyvinvointihaasteiden osalta.

Kuntalaisille loka-marraskuussa järjestettyyn hyvinvointikyselyyn osallistui 466 salolaista ja vastauksissa esitettyjä toiveita ja tarpeita on otettu huomioon suunnitelmassa ja pyritään huomioimaan hyvinvointityössä myös jatkossa. Kaupungin eri lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet saavat antaa suunnitelmaan oman lausuntonsa loppuvuoden aikana.

Luonnos vuosien 2026-2030 hyvinvointisuunnitelmaksi on esityslistan liitteenä. Suunnitelman visuaalinen ulkoasu valmistuu lausuntokierroksen jälkeen.

Vammaisneuvosto käy keskustelun hyvinvointisuunnitelmasta ja päättää haluaako neuvosto antaa lausunnon suunnitelmasta kirjattujen tavoitteiden, toimenpiteiden tai mittareiden osalta.

Vammaisneuvosto päätti antaa lausunnon hyvinvointisuunnitelmasta kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Lausunto on pöytäkirjan liitteenä.

Vammaisneuvosto hyväksyi vuosien 2026-2030 hyvinvointisuunnitelman ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

4 Esteettömyyden toimenpidesuunnitelma

valmistelija: yhteyspäällikkö Saija Karnisto-Toivonen, saija.karnisto-toivonen@salo.fi, 02 778 2569

Kaupungin esteettömyyden toimenpidesuunnitelma on valmistunut ja se on esityslistan liitteenä. Toimenpidesuunnitelmassa määritellään toimenpiteet esteettömyyden edistämiseksi kaupungin palvelualueiden toiminnassa. Suunnitelmassa halutaan painottaa konkreettisia toimenpiteitä yhdenvertaisen ja esteettömän kaupungin kehittämiseksi. Suunnitelma keskittyy rakennetun ympäristön esteettömyyteen.

Reunaehdot esteettömyydykselle asettavat lainsäädäntö ja säädökset, erityisesti perustuslaki ja yhdenvertaisuuslaki sekä Suomen ratifioima YK:n vammaisyleissopimus, mutta myös erityislaeissa, kuten rakentamislaisissa sekä vammais- ja vanhuspalvelulaisissa on esteettömyyden kytkeytyviä säännöksiä.

Esteettömyys ottaa huomioon ihmisten erilaisuuden eikä erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Salon kaupunki haluaa tämän suunnitelman myötä omalta osaltaan toteuttaa yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaista viranomaisen yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämisvelvollisuutta. Myös toimintaympäristön muutokset, kuten esimerkiksi väestön ikääntyminen, aiheuttavat lisää tarpeita esteettömyyden edistämiseksi.

Toimenpidesuunnitelman tavoitteena on selkeyttää vastuita esteettömyysasioista ja kehittää esteettömyyden johtamista. Toisena tavoitteena on lisätä esteettömyydyksen

suunnitelmallisuutta ja vaikuttavuutta. Lisäksi suunnitelma toimii esteettömyystietoisuuden lisääjänä ja yhdenvertaisuuden edistäjänä.

Saija esitteli suunnitelmaa ja sen rajausta ensisijaisesti fyysiseen esteettömyyteen. Vammaisneuvosto kävi keskustelun toimenpidesuunnitelmasta ja totesi mm., että kokemusasiantuntijoita pitäisi käyttää nykyistä enemmän suunnittelussa jo ennen kuin edetään lopulliseen suunnitteluun ja hankintoihin. Neuvosto voi auttaa kokemusasiantuntijoiden löytämisessä ja myös neuvoston jäsenet ovat käytettävissä työhön. Keskusteltiin myös suunnitelman linkittymisestä hyvinvointisuunnitelmaan ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan ja Saija totesi, että esim. digitaaliseen saavutettavuuteen liittyviä asioita on huomioitu yhdenvertaisuussuunnitelmassa. Keskusteltiin myös siitä, että luontopalvelut ja esteetön liikkuminen luonnossa / metsässä tulisi edelleen pitää esillä ja lisätä luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia myös apuvälineitä käyttävien osalta.

Keskusteltiin myös vammaisille turvallisista tiloista ja todettiin, että kaupungin turvalliset tilat ovat myös osa yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Asian ”jalkauttaminen” eri palveluihin ja tiloihin on vielä kesken.

Suunnitelmaa pidettiin hyvänä ja riittävän konkreettisena kahdelle vuodelle. Vuoden 2027 jälkeen toimenpiteitä voidaan laajentaa (esim. päiväkotien esteettömyys myös lasten vanhempia ajatellen) ja samankaltaista työtä jatkaa.

Vammaisneuvosto hyväksyi esteettömyyden toimenpidesuunnitelman ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

5 Vammaisneuvoston toimintasuunnitelman mukaisten tapahtumien järjestäminen ja työryhmän perustaminen

Vuoden 2026 toimintasuunnitelmaan kirjattiin, että neuvosto järjestäisi muutamia tapahtumia vuoden aikana eli alla olevasti. Näiden lisäksi myös vammaisjärjestöjen neuvottelukunnan kokous järjestetään joka vuosi syksyisin ja myös ko. tilaisuudessa on vierailut eri tahoja edustavia asiantuntijoita.

- Toiveena järjestää yhteistyössä Varhan kanssa esim. muutamia kuntalaistilaisuuksia, joissa kerrotaan Varhan vammaispalveluista, kuten esim. liikkumisen tuki ja henkilökohtainen apu sekä uudesta vammaispalvelulaista ja sen soveltamisesta.
- Aistiesteettömyyden edistäminen ja tähän liittyen mahdollisesti tutustumista eri tiloihin tai tilaisuus/ tietoiskuja, joissa käydään läpi aistiesteettömyyttä ja sen edistämistä.

Neuvosto päätti perustaa työryhmän, joka lähtee edistämään tapahtumia ja ottaa vastuun tapahtumien järjestelyistä. Työryhmän jäsenet ovat Kirsti, Päivi V., Anniina, Marjut ja Hilpi. Muita neuvoston jäseniä tiedotetaan työn etenemisestä ja neuvoston kokouksissa sovitaan keskeiset asiat.

6 Muut asiat

Neuvoston jäsenet voivat tuoda kokouksen käsittelyyn haluamiaan asioita, jotka liittyvät neuvoston toimintasäännön mukaiseen toimintaan.

- Kirsti kertoi terveiset Varhan vammaisneuvoston toisesta kokouksesta, jonka käsittelemät asiat ja niihin liittyneet materiaalit olivat laajat.

- Hilpi kertoi neuvoston saamasta yhteydenotosta liittyen esteettömyyteen elokuvateattereissa. Sovittiin, että maaliskuun kokouksessa asia otetaan käsittelyyn.
- Vammaisyhdistysten vuorojen maksuttomuus liikuntatiloissa. Keskusteltiin asiasta liikuntapalvelujen pyynnöstä. Potilas- ja vammaisjärjestöjen erottelu vammaisiin tai ei-vammaisiin on vaikeaa ja yhdistysten jäsenenä on myös sairastuneiden ja vammaisten läheisiä, jolloin yhdistysten vuorojen maksuttomuuteen tai maksullisuuteen ei liene muita yhdenmukaisia ratkaisuja kuin vuorojen maksuttomuus tai maksullisuus kaikille potilas- ja vammaisjärjestöille.
- Päivi V. kertoi terveiset Paikku -työpajasta, johon osallistui. Nuorisovaltuuston ja vanhusneuvoston jäsenten kanssa tilaisuudessa käyty keskustelu oli ollut monipuolista ja antoisaa.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään Paimion vammaisneuvoston kanssa yhteisenä kokouksena torstaina 22.1.2026 klo 15 alkaen. Paimiolaiset saapuvat n. 14.45. Tapaaminen uimahallin aulassa, josta siirtyminen tutustumaan yläkerran esteettömään kuntosaliin. Tutustumisen jälkeen siirrytään Golfklubille, jossa pidetään kokous.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.10.

Tämä pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Salossa 22.12.2025

Kirsti Rämö	Hilpi Tanska
puheenjohtaja	sihteeri